

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT ~ MAGASIN

9DE ÅRG.

DEN 16 FEBRUARI 1908.

N^Ö 20

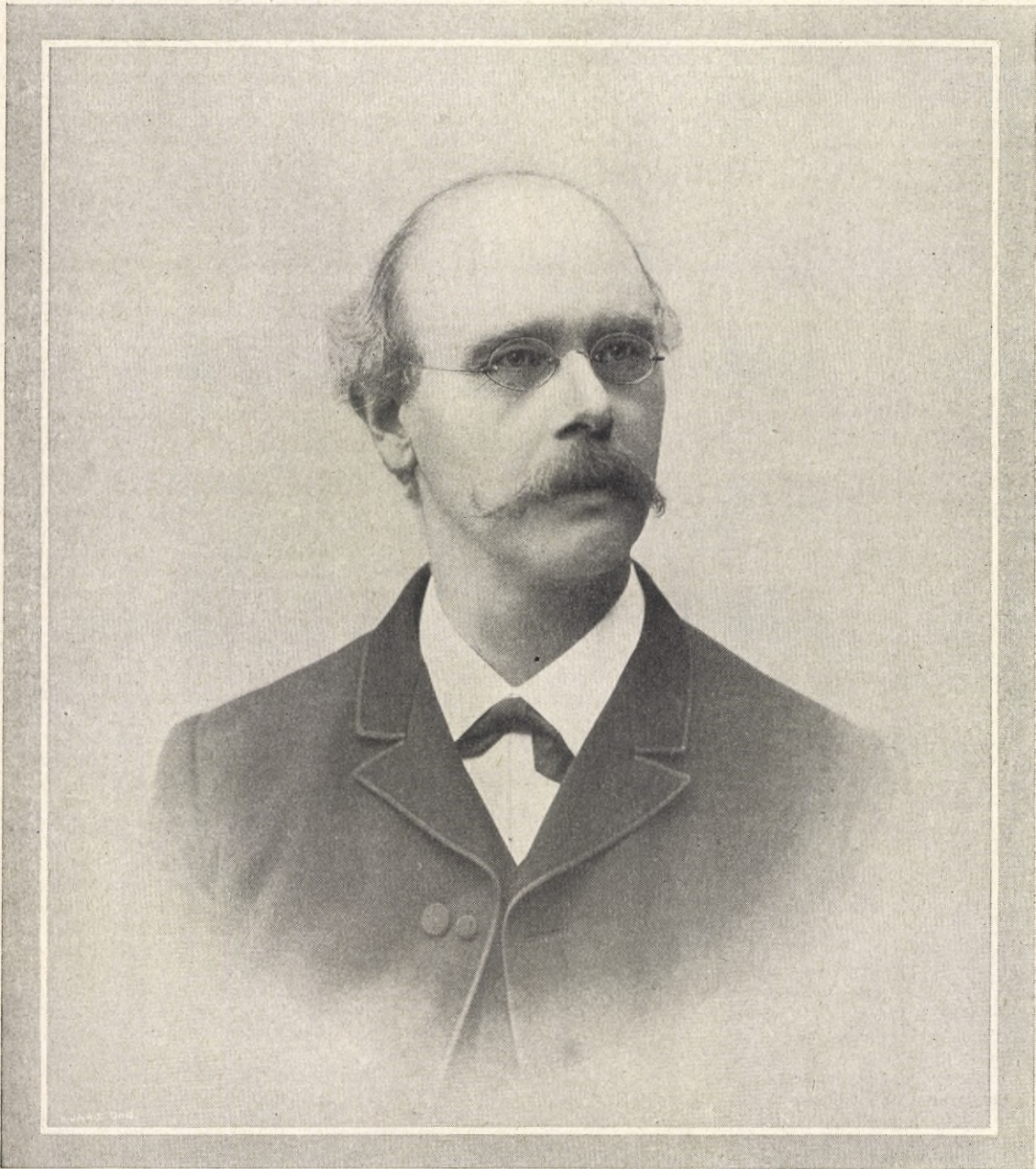

Foto. H. Osti, Uppsala.

Kitché, Kem. A.-B. Hengt Silfversparre Stålm.—G. 2

Axel Erdmann.

AXEL ERDMANN.

TILL PORIRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Den 6 dennes ingick professorn i engelska språket vid Uppsala universitet *Axel Erdmann* i sitt sextio-sjette år.

Axel Erdmann är född i Stockholm den 6 februari 1843 och son till chefen för Sveriges geologiska undersökning A. J. Erdmann och hans maka, född Nyström. Efter att ha genomgått nya elementarskolan i Stockh l m blef han 1861 student i Uppsala. 1871 disputerade han för doktorsgrad och förordnades samma år till docent i fornengelska språket.

Efter docenturens förvärfvande fördjupade han med ifver sina kunskaper, särskildt i allmän språkvetenskap. Efter studier äfven vid utländska universitet befanns han ock äga sådana insikter på hela det indoeuropeiska språkområdet, att han under loppet af fjorton år (1877—91) var stående examinerator i "sanskrit med jämförande indoeuropeisk språkforskning" i fil. lic.-examen och under hela 1880-talet med anslag af universitetet offentlig föreläsare i sanskrit.

När Erdmann den 29 jan. 1892, nära 50-årig, utnämndes till innehafvare af det e. o. professorsämbete i nyeuropisk lingvistik, som gaf honom undervisnings- o. examinationsskyldighet i hans hufvudämne, germanska språk, hade han därför ett allmänt språkvetenskapligt underlag, som var i stånd att förlåna hans lärareverksamhet en utprägad *vetenskaplig* karaktär, något, hvarom ock af inom vetenskapen framstående lärjungar afläggas vittnesbörd.

Men härjämte hade Erdmann den lifligaste känsla af betydelsen af *praktisk* språkkänedom. För vetenskapsmannen, men framför allt för läroverksläraren. Som sådan hade han mera tillfälligt på 1860-talet själf tjänstgjort och denna erfarenhet kom honom som professor till godo. Själf var han efter sin professorsutnämning ytterst angelägen om att upprätthålla kon-

takten med det lefvande, talade engelska språket genom snart sagt årliga besök i England, något, som omedelbart kom lärareutbildningen i det engelska språket till godo. Och äfven för framtiden gjorde han sig förtjänt om denna, i det, hufvudsakligen på grund af just hans framhållande af de *praktiska* fördelarna däraf, riksdagen 1904 förmåddes skänka sitt bifall till uppdelningen af den tidigare "nyeuropiska lingvistik" på tre lärostolar: i romanska språk, i tyska och i engelska, med åtföljande upplösning af examensämnet germanska språk i de två sistnämnda. Efter den nya organisationens genomförande blef Erdmann 1904 ordinarie professor i engelska språket.

Till Axel Erdmanns namn knyter sig intimt ett nationellt språkutforskningsföretag: den systematiska svenska dialektundersökningen. I förening med Karl Hildebrand hade Erdmann övertagit utgifvandet af det topografiska mönster-praktverket: "Uppland, skildring af land och folk." Härvid riktades hans blick på den förefintliga bristen på en verkligt sammanhängande översikt af svenska språket, sådant det faktiskt talas. Med mycken energi lyckades han entusiasmera unga forskare och uppbringa nödiga medel för utforskande i dess viktigaste drag af hvarje sockendialekt, som i Uppland talas, efter en af honom uppgjord, strängt systematisk plan. Härigenom möjliggjordes utförandet af en fullständig dialektkarta öfver detta landskap. Direkt eller indirekt har detta Erdmanns initiativ burit de vackraste frukter äfven för andra landsdelar: Västergötland, Bohuslän och Skåne ha följt efter, att endast nämna några.

Som lärarepersonlighet är Erdmann utmärkt för stor noggrannhet och samvetsgrannhet, parad med mycken älskvärdhet, hvilka egenskaper gjort honom i hög grad värderad och uppskattad af hans lärjungar.

ALARIK LIEDBECK.

Då Alarik Liedbeck den 11 februari ingick i sitt 75:te år, kunde han se tillbaka på en lång och gagnande verksamhet.

Son till den kände läkaren P. J. Liedbeck och dotterson till Per Henrik Ling åtnjöt Alarik en utmärkt uppfostran. Tidigt hugad för de tillämpade naturvetenskaperna genomgick han K teknologiska institutet och erhöll 1851 afgangsbetyg från kemiska afdelningen.

Liedbeck gaf sig snart ut i det praktiska lifvet och ägnade sig särskildt åt åttiktillverkning och trädestillation, för hvilken senare branch han byggde en del fabriker i Sverige och Finland.

Alfred Nobel, som 1865 vid Winterviken nära Stockholm anlade den första nitroglycerinfabriken i världen, antog till L. verkställare därstädes 1867, och fann snart, att det nya sprängämnet skulle blifva en världsaffär, samt att för den tekniska delen af denna fråga — fabriksanläggning o. d. — L. skulle blifva lämplig. Och förvisso hade Nobel som medhjälpare funnit rätte man. Samarbetet varade vid pass 30 år, eller den tid då nitroglycerin- och dynamitindustrien uppväxte och utvecklades. Sällan torde ett par fackmän så väl och så länge hafva samarbetat som Nobel och Liedbeck. L. kritiserade Nobels förslag och tillfogade flera utmärkta detaljer, då han utförde projekten. Han ombygde fabriker vid Winterviken och nybyggde många,

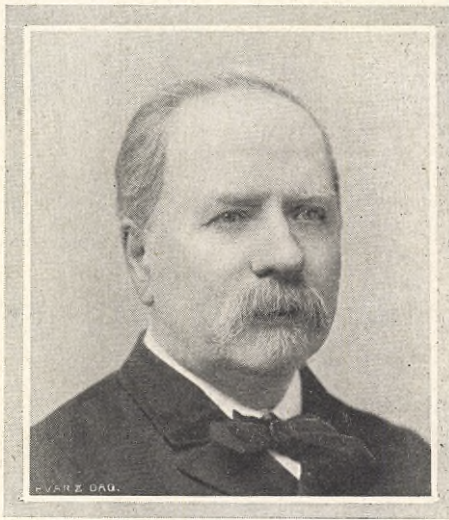
exempelvis vid Engene, (Norge), Ardeer, (Skottland), Avigliano, (Italien), och konstruerade de flesta dynamitfabriker, som under sagda tid utfördes. L. bidrog härigenom ej allenast att på ett förträffligt sätt sprida svenska uppfinningar i utlandet, utan var äfven en utmärkt pionjär för den samling ingenjörer, som genom sitt arbete i främmande länder synnerligen hedrat gamla Sverige ej minst inom sprängämnesindustriens område.

En väsentlig del af L:s konstruktioner utfördes i det människovänliga syfte att skydda personer som voro sysselsatta i denna riskabla handtering.

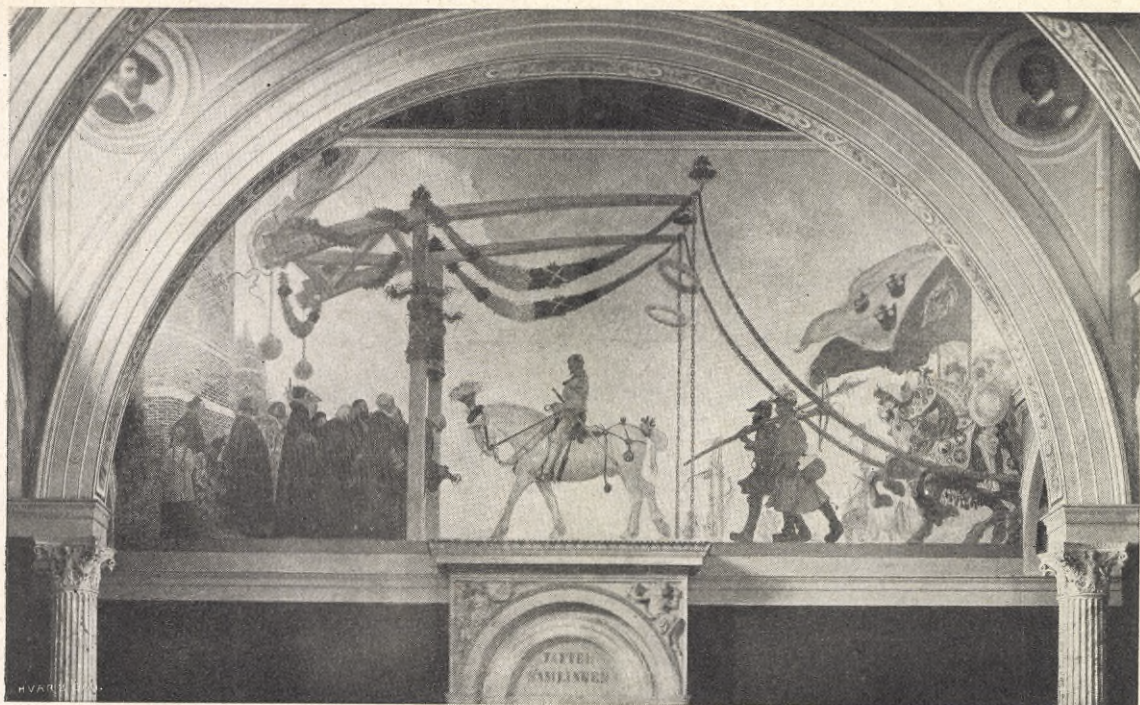
Föregångsmän i industrien ha att mottaga de obehag obekantskap med nya ämnen och operationer medföra. Så är ej minst fallet med banbrytarna inom sprängämneindustrien. Liedbeck har också åtskilliga gånger varit i lifsfara, sålunda vid den förfärliga explosionen i Wintervikens fabrik den 11 juni 1868.

Genom sin rådhighet och sitt lugn räddade L. vid branden 1874 ett par dussin människolif och mycken egendom och erhöll därför medaljen för berömliga gärningar.

Under senaste tiotalet år har L. dragit sig tillbaka från sin långa, gagnande verksamhet i Sveriges och utlandets industri och njuter sin ålderdoms hvila.

F. to. M. Hansen Skulptör. Alarik Liedbeck. Bild: Bengt Skjerveparva.

H. 8 Da STOCKHOLMSFOTOGRAF

"GUSTAF VASAS INTÅG I STOCKHOLM" — CARL LARSSONS NYA VÄGGMÅLNING I NATIONALMUSEUM.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöfransparre Sölm.—Öb.

Carl Larssons nya, redan berömda "fresk" i Nationalmusei trapphus, är nu fullt afslöjad från de ställningar bakom hvilka den under konstnärens öfverinseende fäst på muren. Som bekant villfors konstnärens under arbetets gång framkomna önskan att målningen skulle anses slutgiltig i den gestalt, hvori den framträdte på duken. Denna är det därför som nu hänger på den plats, dit det ursprungligen afsedts att kompositionen skulle öfverflyttats *al fresco*.

Det så kallade Kalendehuset i Lund håller nu på att flyttas till Kulturhistoriska föreningens museigård, sedan det trots fleråriga ansträngningar visat sig omöjligt att hopsamla nödiga medel för dess bevarande på den ursprungliga platsen.

*
En med spänning emotsedd tvekamp angående socialdemokratiens teoretiska underlag ägde den 7 februari rum å Folkets hus i Stockholm. Mot socialdemokratin uppträdde doc. Eli Heckscher, svarande var red. Carleson (understödd både af Branting o. a.) Till något resultat hade man efter 5 timmars ifrigt ordbyte icke nått.

H. 8 Da STOCKHOLMSFOTOGRAF

Redaktör Carleson. Dr Eli Heckscher. EN ORDDUELL OM SOCIALISMEN.

Kliché: Bengt Sjöfransparre

Foto. Jonas Fjellstr., Lund.

KALENDEHUSET, ett af Lunds betydelsefullaste minnesmärken.

Kliché: Bengt Sjöfransparre

VÅRA PRISTAGARE.

Gustaf E. Hellgren, som af H. 8. D:s redaktion belönades med extrapriset för författare i vår litterära pristäflan för 1907, har på red:s uppmaning tillstått oss sitt porträtt och därtill fogat följande korta och — vi förmoda det — träffande självkaraktäristik:

Thora Randal.

Detta är ingen biografi. Men foton är bra alldeles så såg jag ut, innan jag trampade Sydamerikas jord. Jag är mig icke riktigt lik numera, men får jag leiva, hoppas jag bli lik mig igen. Det nuvarande tillståndet är ganska olidligt.

Jag tackar!

*

Att fru Thora Randals små skizzer varit allmänt omtyckta har red. åtskilliga gånger förut haft tillfälle

Född 1874 den 1 augusti "därute der Östersjöns brusande bölja tråder sin yrande dans, och skvalpande vågor stränderna skölja af skönaste ö, som fanns".

Jag menar naturligtvis Gotland.

Debuterade som författare vid 12 års ålder, då jag tick extra ris för en nidvisa om en lärare. Visan var äfven illustrerad, och det var illustrationerna, som gjorde, att det blef slag i saken.

Har sett lifvet från olika sidor, uppifrån och nedifrån och äfven sett döden i ansiktet några gånger, som jag tror utan att blekna. Men jag älskar lifvet för de vackra minnen det skänker, vare sig jag tänker på lyckliga ungdomsdagar i rosornas och ruinernas fagra stad eller ensamma stunder i Brasilianska berg — ja, till och med om jag tänker på ett visst sjukhus någonstades i tropikerna. Ty det finnes goda människor!

Och ett ytterligare bevis därför har omröstningen vid vår januaritällan gifvit, i det att fru R. vid densamma med rätt stor majoritet belönats med författarepriset. Fru Randal är dotter till Wald. Neumann, den populäre musikkdirektören, och numera bosatt i Köpenhamn därifrån hon medarbetar i svenska tidningar. Inom kort utkommer en novellsamling af fru Randal på det Bonnierska förlaget i Stockholm.

Gustaf E. Hellgren

OUIDA †.

Den 25 januari förkunnade telegrafan att den engelska författarinnan Louise de la Ramée skattat åt förgängelsen. För många kom detta bud som en minnesfläkt från en gången tid. Ty "Ouidas" böcker voro icke skrifna för denna tidsålder. Hennes största popularitet var under de tidigare novellernas dagar. Med åren fick "Ouida" allt färre beundrare, men ända till 1901 var hon aktiv i sitt författareskap. Hennes första bok, "Held in bondage", utkom 1863. Sedan dess har hon skrivit en bok om året, en verksamhet, som måste hafva inbringat henne anseliga summor, synnerligast under den period hennes böcker rönte liflig efterfrågan. Därför var det med en viss öfverraskning man för ett par år sedan läste en artikel i pressen hurusom hon led stor nöd i sitt hem i Massarosa nära Lucca i Italien. Visserligen kom en protest i de starkaste orda-

Efter porträtt.

Klisché: Bengt Sjöbergparv

OUIDA. †

lag från den gamla damen själf, men att det fanns sanning i påståendet bevisas bäst af att engelska regeringen lät från civilistan utgå en pension till den stolta författarinnan. Det sades att hon svalt sig själf för att kunna föda de många hundar hon hade, och hvilka hon älskade mer än något annat. Våra stumma vänner hade i "Ouida" en entusiastisk beskyddarinna och till dessa gick väl den större delen af hennes inkomster.

Trots det för en engelsmans öron utländskt klingande namnet var Louise de la Ramée engelska.

I de flesta af "Ouidas" böcker återfinnes en gemensam svaghet för en vidlyftig storslagenhet, ja, nästan öfverdrift och en tendens till att "show off", som engelsmannen säger — en karaktärsegenskap som återspeglades t. o. m. i hennes handstil.

L. Z.

KONUNGAMORDET I PORTUGAL.

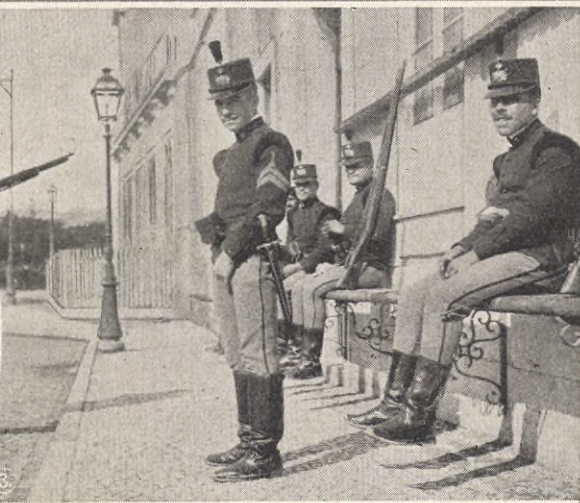
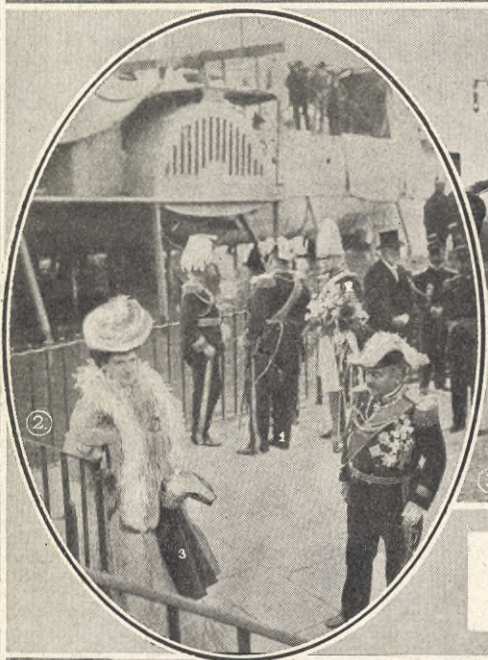
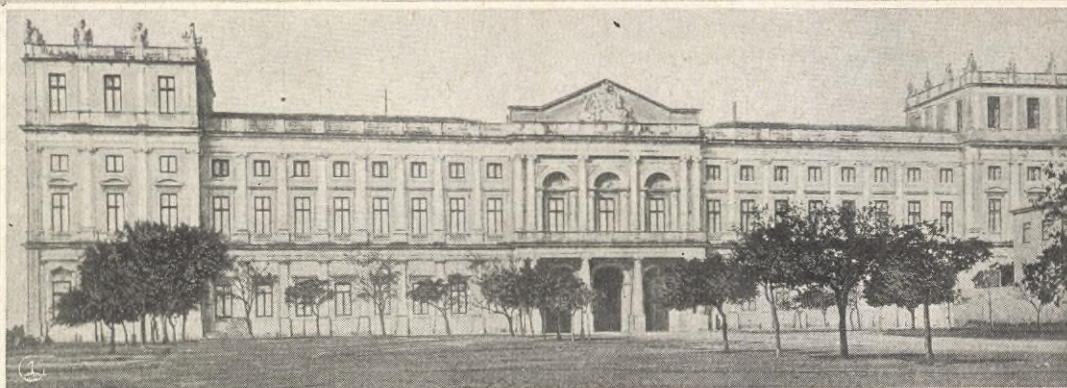
(SE FÖREG. N:R AF H. 8. D.)

Efter fotografier

1. KONUNG CARLOS, DROTTNING AMELIE OCH KRONPRINS LUIZ. Efter ett i trädgården vid slottet Cintra nyligen taget fotografi. 2. KONUNG CARLOS JAGAR VID RAMBOUILLET. 3. DET SENASTE PORTRÄTTET AF DROTTNING AMELIE. 4. KONUNG MANUEL. 5. DEN MÖRDADE KRONPRINSEN. 6. KONUNG CARLOS FAR FÖR SISTA GÅNGEN GENOM LISSABON ned till hamnen för att begiva sig till Villa Vicosa. Det var i samma vagn konungafamiljen färdades då mordet begicks.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Sklm.—Glg.

1. KUNGLIGA SLOTTET I LISSABON.
3. SKILTIVAKT VID KUNGLIGA SLOTTET.

Efter fotografien.

Ättché: Kem. A.-B. Ernst Sjöfversparre Sjölm.—Öbg

2. KUNGLIGA FAMILJEN I ARSENALEN. 1. Konung Carlos. 2. Kronprins Luiz. 3. Drottning Amelie.
4. EN PORTUGIS klädd i den mycket använda manteln med kapuschong, *varino* kallad. Det var tack vare dylika varinos, som mördarne lyckades dölja sina karbiner.
5. MILITÄR I LISSABON. 6. POLISCHEFEN I LISSABON ÖFVERSTE MORALES SARMENTO.

Efter porträtt. Klock: Bengt Silfverparre.
HERTIGEN AF OPORTO, nu tron-
följare i Portugal.

Med en underlig likgiltighet har Portugals befolkning genomlevvat de kritiska dagarne. Telegrafen har intet kunnat meddela om en samling hvarken i kungssorg eller revolutionära (republikanska) afsikter. Den nye, knappt vuxne konungen har skyndsamt upphävt några förhatliga dekret. Lisabon har sett ut som om ingenting passerat, flaggorna ha ej firats på half

stång och människorna ha icke ens i sin klädsel anlagt sorg.

Det blef snart klart, att attentatet var ett verk af portugisiska revolutionärer, både till planläggande och utförande, icke som man först ville göra troligt af utländske anarkister. Men efter den våldsamma blixten

från en sedan länge hotande himmel har intet vidare försports af det spådda ovädet. Det må lämnas därhän, om det är de engelska pansarfartygens rörelser som verkat afledande. Republikanerna själfva påstå att Francos häktande af en enda person, den som skulle gifvit signalen till upproret den 28 januari, var nog att låta dess utbrott för denna gång förhindras, men att partiet skall veta att manifesterasig med allt eftertryck under nästa valperiod. Under tiden har den nybildade regeringen slagit in på de tysta afbönernas väg genom att ta afstånd från både Francos politik och den af honom uppgjorda civil-listan.

Efter porträtt. Klock: Bengt Silfverparre.
JOAO FRANCO, den störtdade dik-
torn, som fått uppbära beskyllningen
att vara skuld till det skeddä.

En högtidlig sorgmässa hölls den 7 febr. i Katolska kyrkan vid Norra Smedjegatan i Stockholm öfver Konungen och Kronprinsen af Portugal. De kungliga och en i öfrigt lysande samling inbjudna närvaro.

H 8 Da STOCKHOLMSFOTOGRAF.

SORREGUDSTJÄNSTEN I EUGENIAKYRKAN I STOCKHOLM med anledning af dom Carlos' och kronprins Luiz' död.

Klock: Kem. A.-B. Bengt Silfverparre Sthlm.—Obp

DELTAG I HVAR 8 DAGS TRE STÄNDIGA PRISTÄFLINGAR:
DEN LITTERÄRA, DEN FOTOGRAFISKA OCH FÖRSLAGSTÄFLAN.

Den utomordentliga svenska beskickningen till Tyskland och Ryssland har under sin vistelse i Berlin två gånger sammanträffat med kejsaren, först under den audiens, då konung Gustafs skrifvelse öfverlämnades, sedan under kejsarens galamiddag. General Warberg öfverlämnade först skrifvelsen i enskild audiens, hvarvid kejsaren uttalade sin uppriktiga sympati för den döde och den nyvordne konungen af Sverige. Någon stund senare visade sig kejsaren, iförd svensk amiralsuniform och i svenska ordnar, för beskickningens yngre medlemmar. Under den

Fr. v.: Öfverstelöjtnanten i tyska stora generalstaben von Unger, generallöjtnant Warberg, greve Reinhold v. Rosen, löjtnant C. G. Warberg.

följande galamiddagen var kejsaren idel älskvärdhet och underhöll sig med intresse med de svenska gästerna.

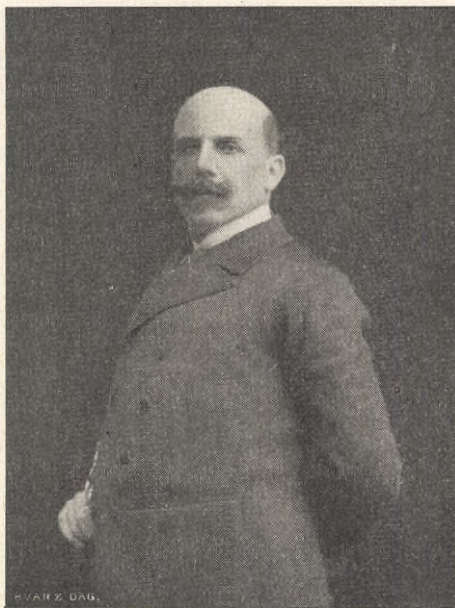
Georg v. Rosen, vår berömde historiemålare, fyllde den 13 februari 65 år.

Grefve Georg Johan Otto v. Rosen är son till "svenska järnvägarnes fader" Adolf Eugène v. Rosen. Sin konstnärliga bana begynte han redan vid 14 års ålder, då han blef elev af konstakademien. Under ett studiebesök vid Londonutställningen 1862 var det Rosen gjorde bekantkap med belgiern Henry Leys egendomliga taflor, som på honom skulle utöfva så utomordentligt stor inverkan. Den unge konstnären begaf sig redan påföljande år till Leys för att äfven personligen lära af denne mästare, som i sitt måleri nära anslöt sig till den äldre flamländska skolan. Den af Konstakademien 1864 med kungliga medaljen belönade "Sten Sture den äldres intåg i Stockholm" (akademiens prisämne) visar tydligt, hvilken påverkan det Leyska maneret utöfvat på Rosen.

Efter vidsträckta resor, hvarunder Rosen arbetade omväxlande med penna och pensel — han skref en del intressanta resebref — återkom han

1871 till Sverige, där han fullbordade den i München påbörjade stora duken "Erik XIV, Katarina Månsdotter och Göran Persson". Dels genom denna, och dels genom de under resorna hemsända arbetena — i olja och akvarell, raderingar m. m. — var han nu i sitt hemland en erkänd konstnär, och vägen till hedersbevisningar och popularitet var röjd.

GEORG v. ROSEN.

65 ÅR DEN 13 FEBRUARI.

Raderingarna från denna tid visa, att denna konstart kanske var den som mest låg för Rosens starka konstnärsindividualitet. Etsningen "Ture Jönsson återvänder från riksdagen i Västerås 1357" är säkerligen ett af R:s märkligaste verk.

Hvad R. skapat efter återkomsten från den ofvannämnda långa resan utomlands har endast bidragit till att stadga hans vunna berömmelse. Men så har och hans flitiga pensel så sent som blott för ett fåtal år sedan frambragt taflor som den bekanta "Drottning Dagmars uppväckelse".

Icke få porträttmålningar härstamma likaså från Rosens hand — bl. a. af Karl XV, Oscar II och A. E. Nordenskiöld. (Se årg. I: 38 och IV: 21.)

NÄR VI FÖRLORADE FINLAND.

FÖR HVAR 8 DAG AF ÖFVERSTE C. O. NORDENSVAN.

I författarens medryckande och liffulla i dialogform hållna skildring flyttas läsaren omedelbart in i en krets där just en med sitt ämne väl förtrogen man berättar om de dystra, af få solglimtar afbrutna dagar, hvilkas hundraårsminne nu står för dörren.

Berättaren började:

— Det var den 21 februari, en söndag, med antagligen klar himmel och stark köld, som ryssarne på flera kolonner gingo öfver gränsen, hvilken utgjordes af Kymene älf. Buxhövden, som förde dem an, hade räknat så fint ut, och däri hade den usle förrädaren Sprengtporten hjälpt honom, att ryssarne skulle taga de finska trupperna "på roten", men Stedingk, vår minister i Petersburg, var dem för slug. Han hade lurat ut deras påhitt och meddelat kungen, hvad som var på färde, och när kriget var på vippen att bryta ut, skickade han bud därom till gamla Klercker, som förde befälet i Finland, medan Klingspor vistades i Stockholm, och denne hade varit nog karl att genast efter detta buds mottagande eller den 1 februari uppkalla alla finska trupper. Det gick med fart att få dem i väg. Rotehållarna försågo soldaterna med lifsmedel och körde dem till samlingsplatserna, och icke långt från gränsen mötte ryssarne till sin förvåning ganska kraftigt motstånd.

Flera mindre strider utkämpades i gränstrakterna, men Klercker ansåg sina krafter för mycket underlägsna för att vederväga dem i en större strid, utan ansåg sig böra, följande bestämmelserna i en från kungen mottagen instruktion, samla sina trupper till Tavastehus. Här slöto de, som gått tillbaka, ihop med dem, som kommit längst norrifrån och icke hunnit längre, och här ville Klercker upptaga strid. Hans styrka var icke så farligt mycket svagare än ryssarnes, litet mera än 7,000 emot 11,000, och denna olikhet ansåg han uppvägas af finnarnes fosterlandskärlek och stidslust. De ville kämpa för sitt land, ville icke gå längre bakåt. Och alla befälhafvarne, den snart härefter tillfångatagne Löwenhielm, som var Klingspors närmaste biträde och kommit tillsammans med honom, Klercker, Adlercreutz, Gripenberg och Döbeln, alla ville de slåss, såsom svenskarne gjort förr, innan de under frihetstiden blefvo ynkryggar. Men Klingspor var där. Han hade sofvit i sin stora släde och blifvit fraktad rundt Bottniska viken och var nu i Tavastehus. Han visade fram en instruktion, som han hade låtit kungen gifva sig och själf varit med om att skriva, och däri stod, att han

Kitché: Bengt Skjerveparre.

GENERALMAJOR C. J. ADLERCREUTZ.
Efter samtida porträtt af P. Krafft.

annan, tapper karl — gnodde med Sveaborgsbri-gaden undan förbi Kuopio ända till Uleåborg — det är ingen liten bit dit — med en fart, sådan som om han haft en ilsken tjur i hälarne, och då befardade Klingspor, som till på köpet icke gick rakt bakåt utan vek af utåt kusten för att få mera mat åt folket, att ryssarne skulle genskjuta honom i hvarje vägknut — han trodde visst, att de hade vingar — och därför gnodde äfven hans trupper på för brinnande lifvet. Själf åkte han förut i sin stora släde.

Först vid Ny Karleby hämtade han andan, och så gick det litet långsammare, tills man kom till Uleåborg, närapå under polcirkeln. Och denna kapplöpning hade skett i 30 graders köld, på igensnöade vägar, med illa klädda trupper, som paltade på sig allt, hvad människorna kunde komma öfver. Det var inga småsaker detta. Från Tavastehus till Uleåborg är väl styva 60 mil, oberäknadt alla krokvägar.

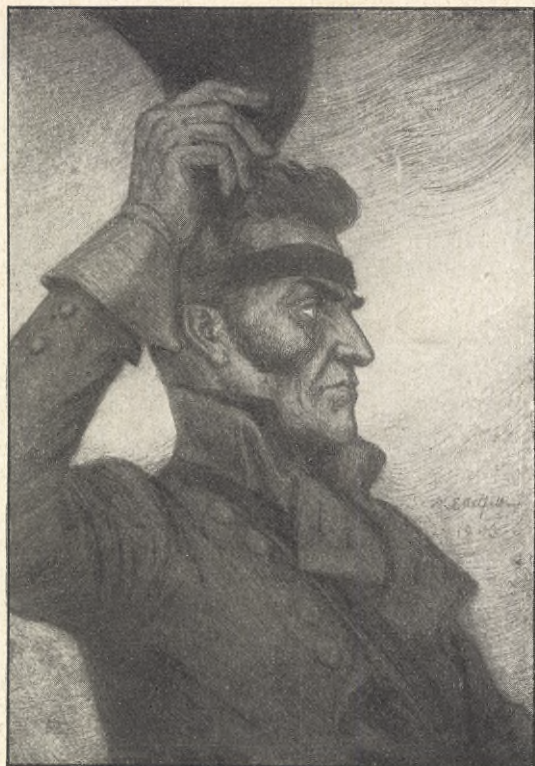
— Vid hvad tid kommo de dit? Det var väl vår då redan?

— Vänta, låt mig se. Första mars ungefär var krigsrådet i Tavastehus. Den 6 mars skedde af-tåget därifrån, vid slutet af mars passerades Ny Karleby, den 16 april slogs vid Ypperi, där Löwenhielm blef fången, och den 18 vann Adlercreutz, som blifvit gene-

Kitché: Bengt Skjerveparre.

GUSTAF IV ADOLF.
Efter porträtt af H. Villiers.

v. DÖBELN.
Efter en etsning af Albert Edelfelt.

raladjutant, seger vid Siikajoki. Det var en härlig dag; den brukade farfar tala om med förtjusning. Adlercreutz till häst på höjden midt emot kyrkan. Finnarne som myror långsamt luffande framåt öfver den tunna snön på älfvens is, och den nedgående solen, som belyste den sista striden i den gård, där de sista ryssarne gifvo sig.

Förtrollningen var bruten. Ryssarne voro icke så många, som man trott, och de hade icke haft lätt att taga sig fram genom snödrifvorna i ett främmande och obekant land. Några dagar senare blef en annan del af dem öfverrumplad i Revolaks och skingrad. Det var andra segern.

Nu hade Klingspor emellertid bokstafligen uppfyllt bestämmelserna i den famösa instruktionen. Han hade "räddat" armén till Österbotten, men på samma gång hade han prisgifvit hela Finland, där kejsar Alexander nu lät sina tjänare styra och ställa såsom i eget land, och där somliga landshöfdingar och biskopar och andra, som sågo, huru den svenska styrelsen gaf dem alldeles på båten, och voro fångna i föreställningen om Rysslands ofantliga öfverlägsenhet, gingo hans hejdukar beredvilligt till mötes. Men denna flykt ur landet, ty annat kan man icke kalla den, hade en annan följd, som med all säkerhet hvarken Klingspor eller kungen eller någon annan tänkte på, den att Sveaborg lämnades åt sitt öde. Alla synas hafva glömt, att Sveaborg fanns till, att ryssen, sedan han skrämt hären på flykten, kunde skrämra Sveaborgs tappra kommandant till något liknande.

— Hur var det egentligen med Sveaborg? Fick Cronstedt pengar af ryssarne eller hur?

— Det är en skamfläck för hela vår historia, detta Sveaborg! . . .

Och nu följde en ganska utförlig skildring af Sveaborgs grundläggning, af dess läge, af dess upp-

gift såsom förmedlande förbindelse mellan Finland och Sverige, af dess styrka. Och af hur ryssarne närmat sig fästningen utan att töras röra vid den, huru den sluge Suchtelen, holländare till börd, och hans medhjälpare lurat sig till samtal med Cronstedt, och huru de skrämt upp denne.

— . . . Den kraken var hög och dryg, men saknade fasthet. Han behöfde stöd, och han fann sådant hos Jägerhorn, som hade en kraftfull karaktär, men som var en af dessa, som ville ställa sig väl med ryssarne. Denne och hans anhang ledde Cronstedt hela tiden, och så kom denne mot sin vilja till den olycksaliga konventionen den 6 april, hvilken i själva verket betecknar fästningens uppgifvande, fastän detta skedde först den 3 maj.

Så lyckades ryssarne utan stor ansträngning få fästningen i sina händer, något som aldrig skulle lyckats dem med öppet våld. Min gamla far tog eld, när talet föll på Sveaborg, och sade alltid, att Sveaborg lär, att man aldrig får sätta en missnöjd person till kommandant i en gränsfästning, och Cronstedt var missnöjd öfver sin förflyttning från högsta befälet i Karlskrona, hvilken han ansåg såsom en degradering.

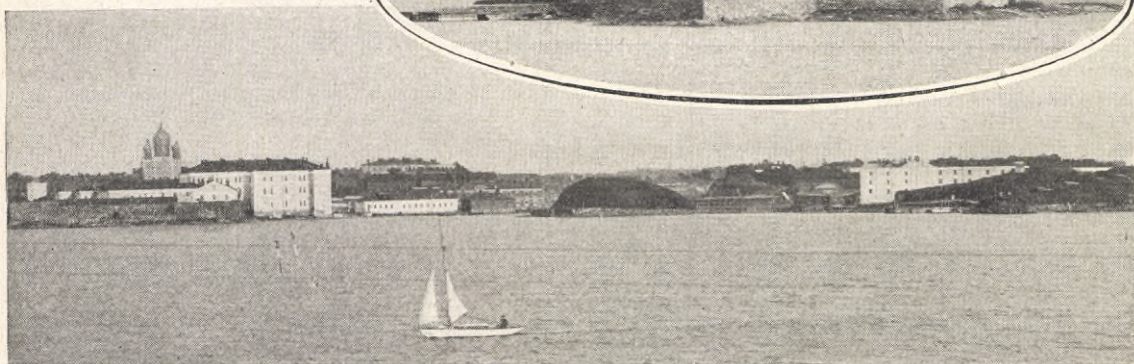
— Hur gick det sedan? Jag vill minnas, att ryssarne fingo bra med stryk vid Lappo och Jutas och Virta bro och hvad de heta dessa ställen, som färrik Stål talar om.

— Lugna dig, så komma vi dit.

Kungen hade nu fått sin vilja fram, för den händelse han hade någon vilja, någon förnuftig vilja förstås. Hären var räddad, och Finland skulle återtagas, ty det ville han ändå icke lämna. Och trupper funnos i Sverige för ändamålet, men de skickades icke till norra Finland för att förstärka Klingspors här och landsattes icke på södra Finlands kust för att där uppträda med kraft och hjälpa Klingspor ned, utan

E. E. G. v. VEGESACK
Efter litografi.

SVEABORG
I VÅRA DAGAR

Efter fotografier.

Kitch: Kem. A.-B. Bengt Stufverpare Stäm.—Gbg.

de, det vill säga de, som verkligen kommo till användning, splittrades bort utan stort gagn. Hvad Klingspor i alla fall kunnat och bort göra var att falla öfver de små ryska härafdelningar, som följt efter honom, att upprifva dem och att sätta sig i besittning af den viktiga tvärvägen från Vara öfver Lintulaks till Kuopio. Det gick emellertid ytterst långsamt med hans framryckning, och det exempel, som Sandels gaf i Savolaks, bekom honom icke det ringaste.

Midt i snösmältningen bröt denne med sin nybildade brigad upp från Uleåborg — det var i skariven mellan april och maj, — och ryckte som en stormvind förbi Iisalmi till Kuopio, hvarifrån ryssarne hastigt och lustigt fördrefvos. Härifrån bar det af vidare, och innan maj månad var tillända, fanns ingen ryss kvar i hela Savolaks. Småningom nödgades Sandels dock vika, och slutligen tog han denna präktiga ställning vid Toivala, strax norr om Kuopio, med det flera kilometer breda sundet framför sig. Här höll han sig hela sommaren, och här anfölls han både till lands och till sjös, utan att ryssarne kunde få bort honom eller undgå att ständigt blifva öfverfallna. Han spårade på detta sätt vägen genom Savolaks och höll kvar en hop ryssar, som kunnat på tvärvägen anfalla Klingspor.

Den sölaren blef icke färdig förr än i juni, och då gick det inte heller fort. Först midsommardagen anföll han ryssarne, som krupit undan till Ny Karleby, och samma dag blef Bergensträhle, som med ett tusental man landstigit vid Vara, upprifven och tagen, då han icke fick hjälp af Klingspor. Denne tog sig nu en ny hvila och lät slutligen Adlercreutz — ty den nyblifne fältmarskalken höll sig alltid själf visligen på afstånd — anfalla de underlägsna ryssarne vid Lappo den 14 juli och klappa till dem bra.

— "Den sköna dagen på Lappos fält var ändad, och segerglad red Döbeln fram, där hans här sig ställt längs hela dess stolta rad".

— Ja, nog måtte det varit ett stolt och högtidligt ögonblick, men det blef icke heller något mera.

— Jo, vid Alavo vunno finnarne äfven en seger en månad senare.

— Det är nog sant, men den segern var utan ändamål och utan betydelse. Nu var det slut med de våras möjlighet att komma längre. Någon förstärkning fingo de icke, och någon styrka, så stor, att den verkligen kunnat uträtta något, landsattes icke i Finland. Kungen sammandrog verkligen trupper på

Åland, och dem lät han leka krig på finska kusten, där de visserligen kvarhöll ryssarne, men där de naturligtvis blefvo upprifna, så snart motstånd röntes. Det var en ynkedom utan all ända, som måste sluta med nederlag, så snart ryssarne samlat tillräckligt krafter.

För dem var ställningen en tid ytterst farlig, och Buxhöwden hade skrivit till kejsaren, att han alldeles misströstad om att kunna hålla sig kvar i landet. Kejsaren hade nödgats skrapa ihop alla trupper, han kunde komma öfver, och på det sättet fick Buxhöwden framemot slutet af augusti ihop 50,000 man, det mesta som någon gång fanns i Finland. Men med dessa skulle man hålla hela södra Finland besatt, trygga kusterna, söka få bort Sandels från Toivala och slutligen anfalla svenska hufvudhären. Det blef icke allt för mycket kvar för den uppgiften. Om endast fem tusen man friska svenska trupper blifvit öfverförda till Vara — oberäknade Vegesacks några tusen man, som landstego i Kristinestad — skulle öfvervikten varit på svenska sidan. Och hade Adlercreutz sedan ensam fått föra befälet och gubbarna kallats hem, så skulle ju något kunnat göras. Men det hvilade ett oblidt öde öfver all vår krigföring i Finland, och denna gång var hvarje tanke på förståndig ledning utesluten.

— Kommer du ihåg huru ryssarnes framryckning sattes i gång? Jag minnes icke riktigt, huru det tillgick.

Berättaren pekade på kartan:

— Jo, i slutet af augusti stodo svenskarne så här: Vid Lappfjärd Vegesacks vid Kristinestad landstigna trupper; vid Kauhajoki Döbelns brigad, som gifvit ryssarne på pälsen den 10; i vägskälet vid Kuortane och Ruona — där i korset af tvärvägen och stora vägen från Ny Karleby till Tammerfors — hufvudkrafterna och så på vägen från Lintulaks till Gamla Karleby Fieandt, sedan han fått stryk vid Karstula den 21. Vid Lintulaks stod nu Vlastov med ett tusen man, medan Kamenskij med hufvudkrafterna ryckte fram öfver Alavo mot Kuortane.

Här i vägskälet stod Adlercreutz med finnarne. Det var nio tusen mot fem tusen. Striden blef het, mycket het, men ryssarne fingo stryk; det var den 1 september. Men så fruktade Adlercreutz att blifva tagen i flanken från Lintulaks-hället, och därför drog han sig till en bakre ställning vid Salmi, där han hade båda vägarne framför sig. Där blef han anfallen den 2 och redde sig bra, men måste afbryta striden på grund af befallning från fältmarskalken,

som satt i Lappo prästgård och var rädd och förargad.

Han hade skrivit till kungen och bedt att få skepp för att öfverföra trupperna till Sverige, och nog hade detta varit så godt, när intet ordentligt ändå kunde göras. Men kungen hade blifvit desperat och svarat, att Finland skulle försvaras och moskoviterna drivas till sitt land igen. Nog hade kriget förts på det viset! Emellertid blir man icke klok på, hvad Kling-spor ville, för han drog trupperna åt Vasa och lät Vegesack stanna med sina och Döbelns trupper i kustlandet. Om Kamenskij nu varit en hel karl, skulle han skickat hufvuddelen af sina trupper till Ny Karleby och tagit hela svenska hären eller trängt den ut i hafvet. Men det gjorde han icke, utan han följde långsamt efter ända till den 12 september. Då skickade han en afdelning mot Ny Karleby — en annan var på väg till Gamla Karleby — och nu var det, som Döbeln räddade ställningen.

Han, Döbeln, hade legat sjuk i Vasa, men den 12 kommit till Lillkyro, till högkvarteret. Marschen hade den dagen blifvit anträdd norrut. Där fick han se förvillade miner och märkte snart, hvad som var på färde. Han gaf sig genast iväg, träffade under natten på sina björneborgare, lät dem bryta upp och kom med dem på morgonen dödströtta till vägskalet vid Juutas, där en bataljon stod. Här tog man ställning, och sedan detta var gjort, fick Döbeln några timmars hvila i Ny Karleby. Detta har gifvit uppslag till Runebergs berättelse om händelsen i prästgården. På eftermiddagen — det var den 13 — gingo ryssarne till anfall. Döbeln kom tillstädes, och med ett raskt mot-

anfall kastades ryssarne öfver ända. Nu hade återtaget lugnt kunnat fortsättas, men följande dagen upptog Adlercreutz strid vid Oravais med de efter honom följande ryssarne och ledde denna strid så illa, att den slutade med nederlag för svenskarne.

Härmed var kriget ohjälpligt förlorat, och de återstående månaderna af året 1808, under hvilka de svenska och finska trupperna släpade sig till gränsen af gamla Sverige, voro för dem en källa till oafbrutna lidanden. Bäst redde sig nu Sandels' trupper. Dessa hade sista dagarna af september utrymt Toivala ställningen och den 27 oktober klippt till ryssarne vid Virta bro, vid Iisalmi, men naturligtvis nödgats deltaga i återtaget.

Genom konventionen i Olkijoki utrymde svenskarne Finland.

— På sjön hade kriget fortgått hela sommaren. Svenska skärgårdsflottan höll länge skärgården, men när ryska flottan fått förstärkning af ett hundratal svenska fartyg, som kommandanten på Sveaborg glömde bränna, så öfvergick öfvertaget till ryssarne. På hafvet var den förenade svenska och engelska flottan obestridd herre.

Så slutade det olyckliga kriget 1808. Fortsättningen 1809 var blott ett svagt återsken af det föregående, och kriget på norska sidan var utan annan betydelse, än att det band svenska krafter.

— Tack, kära vän, för upplifvandet af dessa dystra hundraårsminnen. Det var ledning och säkra karlar, som fattades den tiden; måtte vi få sådana, när det gäller nästa gång!

C. O. Nordensvan.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfverstens Stilm.—(18g.)

NATTLIGT ÖFVERFALL PÅ RYSK PATRULL VID REVOLAKS.
Efter tafla af Aug. Malmström.

Efter porträtt.

Kliché: Bengt Sjöfversparre.

LUDVIG SCHRÖDER. †

liga förenandet af ett kristligt och folkligt betraktelsesätt. — S. utöfvade ock stor verksamhet som skriftställare. — I hela Danmark var han en synnerligt välkänd och populär man, och minnet af den fine gamle mannen skall länge lefva kvar i landet. *

Krigsrätten, som haft till uppgift att rannsaka i Port Arthurmålet, har hållit på länge, för att nu ändtligen komma till det resultat, ryktet i dagarna delgivit världen — dödsdomen öfver de män, som en gång firades som Port Arthurs hjältar. Högste befälhaf-

Natten mellan den 7 och 8 febr. afled i Vejen på Jylland föreståndaren för Askovs folkhögskola, professorn *Ludvig Peter Schröder* i en ålder af 72 år.

I mer än 40 år verkade S. oförtrutet i nämnda skolas tjänst, genom sitt arbete bringande densamma upp till den hedersplats bland Nordens folkhögskolor, den nu sedan länge intager.

Först intresset och sedan studierna och upplysningen var alltid S:s program, och ett program, för hvars genomförande på andra så långt möjligt var just han var rätt mannen. Själfr framstående lärjunge af Grundtvig, ställde S. som sin lifsuppgift att söka förverk-

Efter porträtt.

Kliché: Bengt Sjöfversparre.

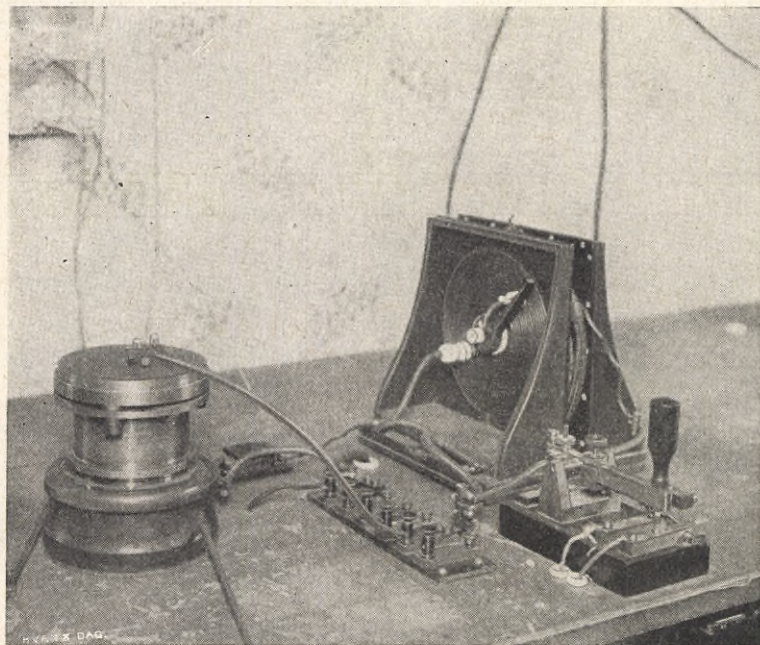
MR SANTO SEMO, den unge turken, som nu i flere veckor vistats i vår hufvudstad, har på olika ställen i Europa hållit föredrag i den orientaliska frågan. S. tillhör det liberala ottomanska partiet, hvars mål är afskaffandet af despotismen och alla dess följder.

varen, general Stössel, hans båda underbefälhafvare Fock och Reiss — alla ansågos de skyldiga att med lifvet plikta för sitt förhållande vid fästningens öfverlämnande. Och den egentlige fästningsbefälhafvaren, general Smirnov slapp med 10 års tukthus. Dock torde kunna antagas, att om domen verkligen är fälld kejsaren skall i vidsträcktaste mån utöfva benådningsrätten.

Efter porträtt. Kliché: Bengt Sjöfversparre.

GENERAL STÖSSEL.

Efter fotografi.

NY APPARAT FÖR GNISTTELEGRAFERING: Edgar v. Lepel, tysk f. d. ulanofficer, har konstruerat en ny apparat för trådlös telegrafering, särskildt användbar för krigsändamål och för luftskepp. Apparaten väger ganska litet.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöfversparre Sthlm.—Odg

VECKANS PORTRÄTTGALLERI.

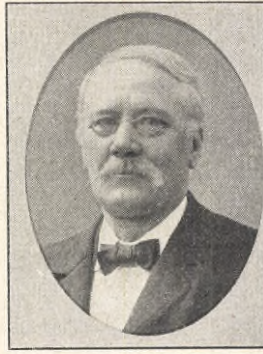
C. O. C. NORDENFALK.

F. d. landshövding Carl Nordenfalk, Stockholm, fyllde den 15 febr. 75 år. Stud.-ex. 51, v. häradshövding 59, adjungerad led i Svea Hof-rätt 69, expeditionsschef 71, landshövding i Halland 83. Led. af Riksd. F. K. 97.

C. M. MALMSTRÖM.

70 år fyller den 17 febr. handl. Carl Magnus Malmström vid Horn-dals bruk i Dalarne. Bokförelse och kassör vid samma bruk åren 76—93. F. d. revisor af kommunal-, kyrko- och skolrådenskaperna, led. af kommunalnämnden, taxerings-nämnden och länets brandstods-kommitté.

J. M. AMBROSIUS.

Folkskoleinspektören, fil. dr. Jo-han Mattias Ambrosius i Göteborg fyllde den 8 febr. 65 år. Stud.-ex. 60, fil. r. 68, folkskoleinspektör i Göteborg sedan 82. Ordfr. och led. i en hel del olika kommittéer. Ut-gifvit åtskilliga skrifter.

B. O. C. MUNCK.

Till öfverste och t. f. chef för Kronprinsens husarregemente har ut-nämnts öfverstelöjtnanten vid Lif-regementets dragoner, Bror Munck. Född 57, u.-löjtn. 77, major 04, öf-verstelöjtn. 06. Led. af krigsveten-skapsakad. 02. Led. af flere mil-litära kommittéer.

N. EHRNBERG.

Lektorn, fil. jubeldoktorn Nils Ehnberg i Kristianstad fyllde den 5 febr. 75 år. Stud.-ex. 50, fil. dr. 56, adjunkt i Kristianstad 59, rektor i Trelleborg 67—70, i Kristian-stad 71—99, lektor därst. 72—06, fil. jubeldr. 06. Led. af stadsfullm. 75, led. af skolråd och kyrkoråd m. m.

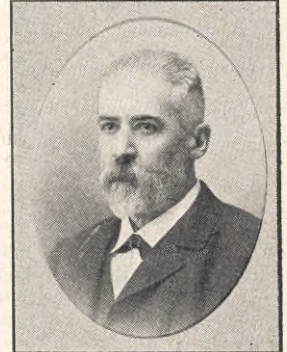
P. NORDSTRÖM.

Inspektör P. Nordström, Wester-hiske, fyllde den 4 febr. 70 år. Mångårig ordfr. i kommunalnämnd och fattigvårdsstyrelse, erhöil 1902 guldmedalj Pro Patria efter 45 års tjänst som flottningsschef.

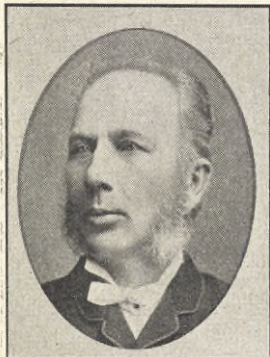
S. O. PETERSSON.

60 år fyllde den 12 febr. profes-sor Sven Otto Pettersson, Stock-holm. Lärare vid Stockholms Hög-skola sedan 81. Hedersled. af Stock-holms Högskolas studentför., led. af K. Vetén-k. Akad. m. m., v. pre-sident för den Intern. undersökn. af hafvet 02, ordfr. i den kem. No-belkom., medl. af svenska hydro-grafisk-Biologiska kommissionen 01.

G. R. BOMAN.

60 år fyllde den 31 jan. provinzial-läkaren, med lic. Gustaf Robert Boman, Vernamo Stud.-ex. 69, med. lic. 80, c. läkare i Säter, Ruganda, Sibodal, Leufsta, ord. provinzial-läkare i Hede 80, i Sveg 82, i Ström 84, i Vernamo sedan 87. Ordfr. i Hälsovårdsnämnden i Vernamo se-dan 03.

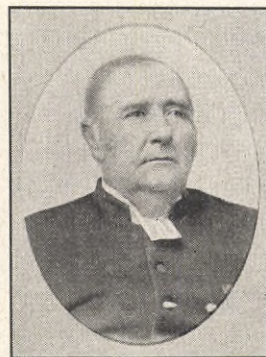
N. D. AUGUSTIN. †

Den 29 jan. afled i Östersund af läroverksadjunkten fil. jubeldokt. Nils David Augustin. Född 27, stud.-ex. 45, fil. dr. 54, vik. adjunkt 54-57, adjunkt vid Östersunds läroverk 57-97. Lasarettssyssloman 62-93, justitleinisterns tryckfrihetsom-bud 73-04. Fil. jubeldoktor 04.

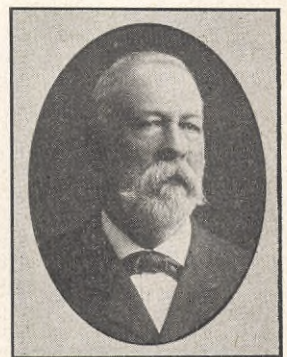
E. J. MAGNUSSON. †

Järnhandl. Erik Johan Magnusson i Lidköping afled den 8 febr. 75 år gammal. M. har under en följd af år varit ordfr. i stadsfullm., led. af drätselkam., hamnstyr., af kyrko-rådet, af sparbanken; dessutom led. af en mängd styrelser och kom-mittéer.

J. E. YDSTRÖM. †

I en ålder af 74 år afled den 15 jan. kyrkoherden Johan Emil Yd-ström Stud.-ex. 54, prästvigd 56, kyrkoherde i Markaryd sedan 80, regementspastor vid Jönköpings regemente s. år.

O. A. RAMSTEDT. †

F. d. spannmålshandlaren Oscar August Ramstedt afled i Stockh. den 3 febr. 70 år gammal. R. inne-hade flera förtroendeuppdrag och var bl. a. en af principerna i Stock-holms stads sparbank.

FÖNSTERRUTAN.

FÖR HVAR 8 DAG AF TORE DAHLSTRÖM.

Nöden talade ur hans nötta paltor, ropade från hans brätllösa, nedsmorda hatt och klaffande kängor, skrek högt i hans hjärta men kanske högst i hans mage. Han hade ej ätit sedan i går morgse och nu var det kväll. — Af gammal vana stod han lutad mot husväggen framför ett rikt upplyst fönster, fönstret till en finare restaurant. Plötsligt sköt en glimt i hans ögon. Han kände igen en elegant herre som snabbt skred in genom dörren, lämnande för ett ögonblick en skymt öppen till värme och ljus, till dukade, vitglänsande bord med god och vällagad mat, hvilket kom tiggaren att känna sig mer hungrig än någonsin förr. Mannen som gick in var för resten hans "fiende", ty så kallade han honom i sina tankar, alltså sedan ödet eller slumpen första gången fört dem tillsammans. Det var nu flera månader sedan. Han hade gått som vanligt på gatan, då han genom en o mild knuff varit nära att falla i famnen på en herfe, hans — fiende. Han skulle just be om ursäkt, men antingen det berodde på hans slitna dräkt eller åtbörden han gjorde när han förde handen till mössan, i hvarje fall afsnästes han med ett barskt: "Jag ger ingenting åt tiggare!" — "Jag är ingen tiggare!" ville han svara, men då var den fine herrn redan borta, utom hörhåll.

Det var sant: han var ingen tiggare då, men från den stunden och den dagen blei han en. För en ringa pänning hade han hittills slitit ut sin sjuka kropp genom arbete, hårdt, hederligt arbete. Nu var han utan, då plötsligt detta ordet tiggare, slungadt in i hans öron, liksom magnetiserade honom. Hvarför inte! Om folk tyckte han såg ut som en sådan. Ännu låg likväl något i hans na'ur som sträfvade mot. Tiggare... Hvad är en tiggare? resonnerade han. En man som tigger... Han orkade ej tänka utan blef en tiggare. — Början var god. Första dagen inhöstade han ej mindre än två kronor. Det betydde att han skulle få äta sig mätt, dricka sig full och sofva ruset ut i ro. Många gånger räknade han pengarna, om och om igen, sorterade dem efter storlek och årtal, smekte dem, talade med dem, som om de varit lefvande varelser. Den tvåöringen, mindes han, hade han fått af en fru, som bedt honom låta bli att dricka och i stället arbeta och tro på Gud. Hur kunde man begära så mycket för så litet! Han hade mumlat en svordom efter henne... En liten pys hade kommit fram och lämnat en ettöring. Tiggaren blef rörd. Kanske hade gossen gifvit honom en del af sin egen, anspråkslösa sparpänning —

Så hade slantarna flutit in, långsamt men säkert, i större eller mindre poster. Han skulle just bege sig hem — till krogen, när det märkvärdiga hände. — En ung man kom ut från ett förnämt hus, mekaniskt sträckte tiggaren fram sin mössa: "Snälla herrn, ge en skärf åt en stackars gubbe, som...". Längre hade han ej hunnit i sin väl inlärd läxa, förrän den unge kastade en blank silfverkrona åt honom med ett strålände: "Håll till godol!" — Tiggaren dröjde en stund kvar, öfverförvånad, såg ömsom på myntet och ömsom på den snabbt bortilande gestalten. En krona — antingen var karlen inte riktig; eller hade han kanske friat — eller var han full. — Han stannade vid det sista alternativet — det låg närmast till hands för honom.

Småningom minskades dagsförtjänsterna; snart var han glad om han fick ett mål mat eller en torr brödkant i köket; men i går hade allt varit förgäfvets, så äfven i dag.

... Nu stod han och stirrade ihärdigt på det skinnande restauranfönstret. Därinne satt "fienden" och smorde sig med allehanda läckerheter, drack måhända vin till — man kunde inte så noga veta. Mer och

mer kändes hungerns gnagande och malande hos tiggaren; han började känna sig svindlig. Ty han hade ej ätit sedan i går morgse, och nu var det afton. En gång hade han hittat in i tamburen och genom glasdörren in i matsalen. Innan han blef utkastad, hann han upptäcka fienden vid fönstret, det som han nu stod och stirrade på, det som höll honom i ett magiskt bann, som lyste så klart, så gäckande klart. Han såg en skugga bakom gardinen — det var han, "fienden". Ett dunkelt, hungrigt underklasshat steg upp hos tiggaren, han kände hätskt: "Jag skulle kunna mörda honom, om han kom ut nu!"

Han närmade sig, eller snarare drogs mot fönstret; som en sol, ett fyrverkeri skenade det rundt för hans ögon, likt ett hänfullt grinande, glittrande öga. Plötsligt sköt en tanke upp i hans förvirrade sinne. Fönstret — käppen — fienden...! En het blodström brusade genom hans tomma hjärna, halft sinnesfrånvarande höjde han sin knotiga påk och slog den med all sin kraft mot den tjocka glasrutin, så att den splittrades i otaliga bitar! Skärivorna klirrade skarpt och gällt mot gatstenarna, gardinen flaxade fram och åter af luftdraget, därinne flögo människorna upp från sina stolar, förskräckta och undrande. Tiggaren rörde sig ej ur fläcken. Kyparne kommo ut, okvädade och knytnävade honom. Han såg sin fiende nalkas och hörde med ett outgrundligt, tillfredsställt leende, hur denne sade till sin bordskamrat: "Fy tusan hvad jag blef rädd! — och den andre svarade: "Fördömdt obehaglig affär! Hvad kan ha flugit i karlsloken?"

Polisen hade blifvit efterskickad. Folk började samlas. Man frågade hvarför han gjort det. Hvarför? Hvarför?! — Tiggaren mumlade endast: Därför... Det var allt som man kunde få ur honom.

Han fördes straxt därpå till fängelset. Ingen hörde sedermera af honom —

Spörj vinden hvad ett bortblåst höstlöf, spörj snön hvad en smulten flinga betyder! De svara: Intet.

Fråga världen hvad ett förkommet mänskligt betyder! Den svarar sanningsenligt, obarmhärtigt: Intet.

F. V. WARFVINGE. †

En af våra mest framstående läkare har i dagarna gått hädan, nämligen f. öfverläkaren vid Sabbatsbergs sjukhus, dr Frans Vilhelm Warfvinge.

W. var född den 28 juni 1834. Efter att 1877 ha disputerat för graden, tjänstgjorde han under ett flertal år vid olika sjukhus i Stockholm. Såsom styrelseledamot deltog han 1878 i organisationen af Sabbatsbergs sjukhus, hvars direktör — och lika så öfverläkare vid den medicinska afdelningen — han blef fr. o. m. påföljande år. Den sjuksköterskekurs, som fortgår där sedan 81, är anordnad af W.

Såsom bröstläkare och öfverhufvud läkare för invärtes sjukdomar, var W. en af de erkända främste i landet och är som sådan vida bekant äfven i utlandet. Han har ock lifligt deltagit i arbetet för våra lungotsanatorier.

Den energiske läkaren medhann under sin lifstid icke så litet äfven på skriftställeriets område. (Se äfven hels.-portr. och biogr. H. 8. D. årg. IV : 46.)

Efter porträtt. Kitch: Bengt Silfverparre.
F. V. WARFVINGE. †

Efter fotografi.

Kliché: Bengt Sjöberg.

GUSTAF ADOLFS-STATY I ZWINGLIKYRKAN I BERLIN.

INGLINGE-
HÖGEN
VID INGEL-
STAD I
SMÅLAND,
FORDOM
OFFER-
PLATS
OCH
TINGS-
HÖG.
ÄFVEN
KONUNGA-
GRAF.

Foto. Betty Larson, Växjö

Ett af vårt lands största och vackraste fornminnen, den s. k. Inglingehögen i Småland, torde för alla utom våra förnorskare vara åtskilligt mindre bekant än den förtjänar. Inglingehögen, liggande vid Ingelstad, strax intill järnvägsstationen med samma namn, håller en höjd af 68 fot samt en omkrets af något öfver 400 fot. Öfverst är rest en sten, som håller en höjd af omkring två meter. Traditionen påstår att man fordoms blötat vid denna. Samma tradition förmåler äfvenledes att under stenen vid Ingelstad skall en småländsk konung vid namn Inge vara begravnen. Det har äfvenledes påståtts att högen fordoms varit använd till tingshö, något som torde ha stor sannolikhet för sig.

Den kyrka som söndagen den 9 januari invigdes i Berlin och som hädanefter bär den schweiziske reformatorn Zwinglis namn är framme vid altaret prydd med en marmorstaty af Gustaf Adolf i kroppsstorlek. Tillsammans med tyska kronprinsparet en hel skara ministrar och medlemmar af schweiziska kolonien härstades voro svenska legationen och svenska Victoriaförsamlingens kyrkoråd inbjuona till invigningen. — Statyn är huggen af Marini Götz och skänkt af fabriksidkaren Albert Tubbert. Herr Tubbert har äfven skänkt ett stort kyrkfönster, hvars bilder äro ägnade Gustaf Adolf. Vasatecknet synes i mitten, däröfver konungen med Lüzens kyrktorn och hustak bakom sig.

HVAR 8 DAGS LITTERÄRA JANUARITÄFLAN

har samlat ett öfverväldigande intresse hos den läsande allmänheten landet rundt och har resultatet blifvit följande: De flesta rösterna tillföll *Thora Randals berättelse "Darja Simonovitsch"* i nr 17 som sålunda erhöill priset, 40 kr.

1:ste röstande var	Ruth Ekelin, Borås	25 kr.
2:e	" " Elin Lyberg, Majenfors	15 "
3:e	" " Anna Peterson, Brålanda	10 "
4:e	" " Fahle Ringius, Strängnäs	5 "
5:e	" " Arnold Sahlberg, Göteborg	5 "

Närmast i röstetal kommo bland berättelserna Uva Ursis "Liss Kersti", Herman Bangs "Ett kvinnoporträtt" och Knut Hedes "Spelmannen Juggars Lars". Och *samtliga* berättelser som varit under januari införde ha varit föremål för ett stort antal röstades förord.

I förslagstäflan eröfrades priset för januari (25 kronor) af Olof Sjöström, Lärkeröd, Munka Ljungby.

H. 8. D S FOTOGRAFIPREMIERING

för insända fotografier till N:o 19 utföll med 2dra pris Kr. 10:—

- A. (aktualitet och värde i öfrigt) 3 point
- B. (raskhet vid insändandet) . . . 2 "
- C. (utförande) . . . 2 "

7 point

för amatörfoto. å sid. 300 till O. Mattsson, Anatomiska institutionen, Lund.

Om tävlingsreglerna för HVAR 8 DAGS fotografipremiering, se omslaget nr 1 och 2.

IX ÄRG. 20^e HÄFTET INNEHÅLLER:

Axel Erdmann. — Alarik Liedbeck. — Gustaf Vasas intåg i Stockholm — Carl Larssons nya väggmålning i Nationalmuseum. — En ordduell om socialismen. — Kalendehuset. — Våra pristagare. — Ouida †. — Kungamordet i Portugal. — Den svenska utomordentliga beskickningen i Berlin. — G. von Rosen. — När vi förlorade Finland. — Brokigt utomlandsnytt. — Veckans porträttgalleri. — "Fönsterutan" af Tore Dahlström. — F. V. Warfvinge †. — Minnesvärd åt Gustaf Adolf. — Ett märkligt fornminne. — Hvar 8 Dags litterära januari-täflan.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI, GÖTEBORG. 1908.